

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1Tos/131/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320010249
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4320010249.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Hrvola a členov senátu JUDr. Ingrid Kišacovej, PhD. a JUDr. Zity Matyóovej, v trestnej veci proti odsúdenému O. K. pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1, 2 písmeno a/ Trestného zákona, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa zo dňa 28.09.2020, sp. zn. 4Nt/37/2020, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 22.12.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného O. K., narodeného XX.XX.XXXX z a m i e t a, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Levice (ďalej „súd I. stupňa“) podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku zamietol návrh odsúdeného O. K. (ďalej len odsúdený) na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/2/2018 zo dňa 17.12.2018 (chýba v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/16/2019 z 27.02.2019), pretože neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 Tr. por.

V jeho odôvodnení poukázal na odsudzujúce rozhodnutie, dôvody uvádzané v návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, procesný postup predchádzajúci napadnutému uzneseniu, právne úvahy a právne závery na základe ktorých zistil, že odsúdený neuviedol žiadne nové skutočnosti a dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by odôvodňovali vyhovieť návrhu na povolenie obnovy konania.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení, podal sťažnosť odsúdený. V jej písomnom odôvodnení z 09.11.2020 a doplnenia, ktoré boli nadriadenému súdu doručené dňa 10.11.2020 a 30.11.2020 (posledné podanie bolo doručené dňa 31.12.2020, teda po dátume konania neverejného zasadnutia) namietal, že odsudzujúci rozsudok mu nebol preložený do maďarského jazyka, súd „odbočil od skutočnej pravdy, prokurátorka zatajila pravdu a preto žiadal o jej vylúčenie“. Zo zvukovej nahrávky vyplýva, že „poškodený uznal pravdu a prokurátorka napriek tomu mu zamietla si ju vypočuť“.

Krajský súd v Nitre na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou podľa § 192 odsek 1 písmeno a/, b/ Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo (okrem iného aj) právoplatným rozsudkom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného

trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Nadriadený súd, rovnako ako súd I. stupňa prioritne poukazuje na to, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania neplatí tzv. revízný princíp, ale toto sa obmedzuje na zistenie, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy uvedené v citovanom zákonom ustanovení. Z hľadiska splnenia podmienok pre povolenie obnovy konania nie je rozhodujúce, či o skutočnostiach alebo o dôkazoch, ktoré sa v návrhu uplatňujú, vedel navrhovateľ, ale či tieto skutočnosti alebo dôkazy boli alebo neboli skôr súdu známe.

V konaní o návrhu na povolenie obnovy konania súd nemôže preskúmavať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní, ako si to nesprávne predstavuje odsúdený, nakoľko, ako je zrejmé aj z § 394 odsek 1 Trestného poriadku, inštitút obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku slúži primárne na nápravu rozhodnutí, ktoré sú nesprávne preto, že boli urobené na základe nesprávnych skutkových zistení (práve ako dôsledku nezohľadnenia nových dôkazov a skutočností súdu skôr neznámych).

Na základe uvedeného treba konštatovať, že posudzovanie splnenia podmienok obnovy konania v zmysle § 394 odsek 1 Trestného poriadku a následne aj dokazovania pred súdom I. stupňa bolo determinované návrhom odsúdeného na povolenie obnovy konania.

V uvedenom rozsahu nadriadený súd konštatuje, že opätovné hodnotenie dôkazov vykonaných a známych v pôvodnom konaní súdmi I. (príp. aj II. stupňa) vo vzťahu k výroku o vine, nemôže byť dôvodom pre povolenie obnovy konania tak, ako si to nesprávne vykladá odsúdený. Tento záver vyplýva z dikcie vyššie citovaného § 394 odsek 1 Trestného poriadku, z ktorého je zrejmé, že povolenie obnovy môže byť dôsledkom zistenia existencie výlučne dôkazov v pôvodnom konaní súdu (resp. súdom oboch stupňov) neznámych.

Hodnotenie v pôvodnom konaní vykonaných dôkazov prichádza do úvahy pri posudzovaní podmienok obnovy konania len v rovine ich vzťahu k novopredloženého dôkazu súdu skôr neznámemu, a to v tom zmysle, či tento dôkaz, či už sám osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr súdu známymi, môže odôvodniť iné rozhodnutie vo výroku o vine alebo treste.

Existencia nových skutočností a dôkazov súdu v pôvodnom konaní neznámych je totiž len jednou z podmienok pre povolenie obnovy konania, nakoľko, aby bolo možné obnovu konania povoliť, je nevyhnutné (ako to vyplýva z § 394 odsek 1 Trestného poriadku), aby k nej pristúpila aj ďalšia podmienka, že ide o skutočnosti a dôkazy spôsobilé samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste. V posudzovanom prípade však táto ďalšia podmienka splnená nebola.

Posúdenie, či novonavrhovaný dôkaz má takúto povahu je vecou súdu, ktorý je pri tom povinný zohľadňovať jeho obsah v zmysle tvrdení navrhovateľa (t.j. aká skutočnosť má byť týmto dôkazom preukázaná), ako aj to akým spôsobom a za akých okolností bol tento dôkaz zistený alebo získaný. Všetka uvedená argumentácia súvisí s oprávnením (jurisdikciou) súdu samostatne a nezávisle posudzovať všetky fakty potrebné na rozhodnutie. Súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia (strany 4-7) podrobne a vecne (argumentačne) správne poukázal na to, že za takýto dôkaz alebo skutočnosť nie je možné považovať námietky odsúdeného voči procesnému postupu súdu v pôvodnom konaní.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/2/2018 vyplýva, že odsúdený bol už v prípravnom konaní poučený aj o svojom práve žiadať pribratie tlmočníka z jazyka maďarského, vzhľadom na to, že je maďarskej národnosti. Je potrebné zdôrazniť, že proti odsudzujúcemu rozsudku obžalovaný podal odvolanie, v ktorom uplatňoval rovnaké procesné námietky, z čoho vyplýva, že tieto nie sú vôbec novými skutočnosťami. Námietku v súvislosti s tlmočníkom uplatnil aj v návrhu na povolenie obnovy konania podanom dňa 19.11.2019, ktorý dňa 17.02.2020 vzal späť. Súd I. stupňa sa s touto námietkou aj správne vysporiadal, nadriadený súd túto argumentáciu len dopĺňa.

Odsúdený rovnakú námietku vzniesol aj v konaní pred dovolacím súdom, ktorý uznesením pod sp. zn. 3Tdo/43/2020 jeho dovolanie odmietol. K tejto námietke dovolací súd konštatoval, že je v príkrom rozpore s obsahom spisu a konštatoval tieto právne závery.

Odsúdený jednoznačne uviedol tak, ako v prípravnom konaní pred orgánom činným v trestnom konaní, tak aj priebežne v konaní pred súdom, že je maďarskej národnosti, slovenský jazyk ovláda, tlmočníka nežiada a bude vypovedať v slovenskom jazyku (č.1. 31 spisu, č.1. 154 spisu, č.1. 165 spisu, č.1. 177 spisu). Obvinený v priebehu celého konania priebežne uvádzal, že ovláda slovenský jazyk (aj jeho podania v rámci obnovy konania boli písané v slovenskom jazyku) a preto námietku, že pri svojom prvom výsluchu bol v šoku a nerozumel slovenskému jazyku, dovolací súd vyhodnotil ako tendenčnú. Pokiaľ teda obvinený rezignoval na možnosť využiť svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu a má "pocit, že ich nevyužíval v pôvodnom konaní podľa svojich predstáv, resp. by ich realizoval inak", potom sa sám zbavuje práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku, a preto sa nemôže v ďalšom konaní právne účinne domáhať porušenia svojich práv, ak sa sám o tieto svoje práva dostatočne nezaujímá a nestará a to v súlade s princípmi: - *vigilantibus leges sunt scriptae* (zákony sú napísané pre bdelých, treba byť bdelým, aby sme mohli ochrániť svoje právo), *vigilantibus iura* (právo je na strane ostrážitých), *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* (právo pomáha bdelým nie spiacim). Tieto právne závery plne platia aj v tomto konaní.

Rovnako tak je nesprávna predstava odsúdeného, že súd je povinný vykonať všetky dôkazy ním navrhnuté. Aj v tomto smere nadriadený súd poukazuje na právny záver, ktorý vyslovil dovolací súd v citovanom uznesení o tom, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní (kde patrí aj obvinený), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho návrhmi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III ÚS 339/2008).

Aj ďalšiu sťažnostnú námietku odsúdeného smerujúcu voči prokurátorky, nadriadený súd hodnotí ako nedôvodnú. V prvom rade je potrebné konštatovať, že :

- dozor prokurátor vykonáva len v prípravnom konaní, nie v konaní pred súdom, kde už vystupuje len v postavení procesnej strany, rovnako ako obžalovaný,
- zákon nevylučuje účasť prokurátora, ktorý sa zúčastnil v pôvodnom konaní, aj v konaní o povolení obnovy konania (toto sa týka len sudcu),
- námietku zaujatosti (predpojatosti) je procesná strana povinná vzniesť bezodkladne a len z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por., nie opakovane z rovnakých dôvodov alebo len z procesných dôvodov, inak sa o takejto nekoná.

Námietka odsúdeného tak vychádza z nesprávneho a neúplného výkladu zákonných ustanovení § 397 ods. 2, § 31 ods. 1, § 32 ods. 6 Tr. por., pričom námietka voči prokurátorky bola vznesená výlučne z procesných dôvodov a nie bezodkladne.

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia (strana 6) súd I. stupňa sa zaoberal aj skúmaním primeranosti uloženého druhu a výmery trestu vo vzťahu k závažnosti činu a správne zistil, že uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov upravenej trestnej sadzby, ktorého výmeru odsúdený nenamietal ani v odvolaní, nie je v zrejmom rozpore s účelom trestu ani v nepomere k závažnosti činu ani k pomerom odsúdeného. V tomto smere dovolací súd poukázal na to, že konanie odsúdeného právne kvalifikované ako zločin vydierania (základná sadzba 4-10 rokov) malo byť správne právne kvalifikované ako zločin lúpeže, pri ktorom je základná sadzba 7-12 rokov odňatia slobody. Toto nemohol napraviť ani odvolací súd v pôvodnom konaní vzhľadom na absenciu odvolania prokurátora v neprospech obžalovaného.

Vychádzajúc z uvedených právnych úvah, ktoré sú len doplnením správnych právnych úvah a záverov uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia, nadriadený súd sťažnosť odsúdeného nepovažoval za dôvodnú. Riešenie ostatných požiadaviek odsúdeného nie je predmetom konania o povolení obnovy konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok (§ 185 ods. 2 Tr. por.).